

Statens helsetilsyn tilbakekalte 98 autorisasjoner og ga 114 helsepersonell advarsel i 2013

Statens helsetilsyn behandlet 363 tilsynssaker mot helsepersonell og virksomheter i helse- og omsorgstjenesten i 2013. Antall reaksjoner mot helsepersonell ligger på omtrent samme nivå som tidligere år.

Varsel om alvorlige hendelser

Varselordningen for alvorlige hendelser i spesialisthelsetjenesten har eksistert siden juli 2010. I 2013 mottok Statens helsetilsyn 399 varsler 43 prosent av disse varslene (172 varsler) var fra psykisk helsevern og 57 prosent (227 varsler) var fra somatiske helsetjenester. Økningen skyldes i hovedsak at ordningen er blitt mer kjent i helsetjenesten. Alle varslene vurderes før vi beslutter hvordan de skal følges opp.

Om lag tre prosent av varslene (13 varsler) førte til stedlig tilsyn, det vil si at vi reiser ut til virksomheten for å undersøke hendelsen. 44 prosent (176 varsler) ble oversendt til Fylkesmannen for videre tilsynsmessig oppfølging der. I ni prosent av varslene (36 varsler) ba Statens helsetilsyn om redegjørelse fra virksomheten om oppfølgingen etter den alvorlige hendelsen. I de resterende 43 prosent, (170 varsler) fant vi ikke grunnlag for videre tilsynsmessig oppfølging, og henviste til virksomhetens ansvar for å følge opp hendelsen i etterkant, slik de plikter med alle alvorlige hendelser.

Flest varsler kom fra Oslo universitetssykehus HF (56 varsler), Vestre Viken HF (46 varsler), Sørlandet sykehus HF (36 varsler) og St. Olavs Hospital HF (30 varsler). 22 saker som omhandlet stedlig tilsyn var under behandling i 2013. Av disse ble ti saker ferdigbehandlet i 2013 og elleve er fortsatt under behandling i 2014.

[Lenke til statistikk siden for varselordningen](#)

Reaksjoner i tilsynssakene

Det var 93 helsepersonell som mistet autorisasjonen i 2013, samme som i 2012. De 93 mistet til sammen 98 autorisasjoner, det vil si at fem helsepersonell mistet mer enn én autorisasjon. Årsakene til at autorisasjonen ble tilbakekalt er i de fleste tilfeller misbruk av rusmiddel og atferd uforenlig med yrkesutøvelsen. Denne atferden omfatter blant annet tyveri av legemidler, og handlinger både i og utenfor tjenesten som svekker tilliten til helsepersonellet i så stor grad at man blir uegnet som helsepersonell. Eksempel på slike handlinger er for eksempel vold mot pasient og narkotikaforbrytelser.

Statens helsetilsyn suspenderte autorisasjonen/lisensen til 28 helsepersonell, mens saken var til behandling. Vi forlenget slik suspensjon for fem helsepersonell. Ni ga frivillig avkall på sin autorisasjon, og fem leger ga frivillig avkall på retten til å rekvirere legemidler i gruppe A og B.

Ti helsepersonell fikk begrensninger i sin autorisasjon, sju av begrensningene gjaldt leger.

Statens helsetilsyn ga til sammen 259 reaksjoner i 2013. Av disse var 31 rettet mot virksomheter i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. I tolv av sakene vi behandlet mot virksomheter forelå det brudd på opplysningsplikten til tilsynsmyndigheten.

I 2013 avsluttet fylkesmennene 2361 tilsynssaker der 1291 helsepersonell og 1576 virksomheter ble vurdert. Når en tilsynssak kun gjelder en virksomhet, er hovedregelen at saken ikke skal oversendes til Staten helsetilsyn. Fylkesmennene gjorde 1861 vurderinger av de 1576 virksomhetene opp mot helselovgivningens pliktbestemmelser. I 1153 av de 1861 virksomhetsvurderingene (62 prosent) ble det ikke funnet brudd på kravet til forsvarlig virksomhet eller andre lovbrudd.

228 av reaksjonene fra Statens helsetilsyn var rettet mot helsepersonell. Av reaksjonene var 102 rettet mot leger, 50 mot sykepleiere og 19 mot hjelpepleiere. Det var 25 leger som mistet autorisasjonen og 64 fikk advarsel. I 2013 mistet seks leger retten til å rekvirere legemidler i gruppe A og B, og 39 sykepleiere og 11 hjelpepleiere mistet autorisasjonen.

Saksbehandlingstid

Statens helsetilsyn behandlet 363 saker i 2012. 332 saker ble oversendt fra fylkesmennene, ti fra andre lands helsemyndigheter og 22 saker startet hos oss. Median saksbehandlingstid i 2012 var 6,4 md.

I 2013 fikk Statens helsetilsyn oversendt til sammen 403 saker, mot 346 i 2012.

Tabell 1: Antall avsluttede tilsynssaker og reaksjoner fordelt på årene 2003 til 2013 **

År	Avsluttede saker	Antall reaksjoner *	Antall saker avsluttet uten reaksjon
2003	171	128	50
2004	238	148	102
2005	233	167	92
2006	249	182	89
2007	266	180	103
2008	213	153	80
2009	295	227	109
2010	341	243	129
2011	364	283	126
2012	312	245	96
2013	363	259	141

* I noen saker er det gitt mer enn en reaksjon

** Små avvik fra tidligere års publiseringer skyldes at tidligere rapporterte data korrigeres når det oppdages feil og mangler

Tabell 2: Reaksjoner fra Statens helsetilsyn mot helsepersonell i 2012 og 2013

	Advarsel		Tilbakekall av aut./lisens		Tilbakekall av rekvireringsrett		Begrenset aut./lisens (§ 59 og § 59 a)		Sum	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Leger	68	64	30	25	11	6	7	7	116	102
Sykepleiere	6	8	32	39			1	3	39	50
Hjelpepleiere	2	8	16	11					18	19
Vernepleiere		1	8	2					8	3
Psykologer	1	4	1	4					2	8
Tannleger	2	2	2	3					4	5
Fysioterapeuter	2	2		3					2	5
Jordmødre	1	2	1	2					2	4
Andre grupper	5	5	6	9					11	14
Uautoriserte	9	18							9	18
Sum	96	114	96	98	11	6	8	10	211	228

Tabell 3: Alle årsaker for tilbakekall av autorisasjon/lisens i 2013 fordelt på helsepersonellgruppe

Vurderingsgrunnlag for tilbakekall av autorisasjon/lisens	Sykepleiere	Leger	Hjelpepleiere	Andre	Sum
Rusmiddelbruk	33	7	7	13	60
Faglig svikt	3	7	1	4	15
Legemiddeltveri	12		2	4	18
Atferd utenfor tjenesten	3	4	2	4	13
Atferd i tjenesten	1	6	3	3	13
Ikke innrettet seg etter advarsel		4		3	7
Seksuell utnyttning av pasient		4	1	1	6
Sykdom	2	1		1	4
Rollesammenblanding		1	1		2
Mistet godkjenning utlandet	2	3			5
Sum vurderingsgrunnlag	56	37	17	33	143
Antall tilbakekall	39	25	11	23	98

*Det kan foreligge flere grunnlag for tilbakekall i en enkelt sak. I tabellen fremgår det hvilke grunnlag som forelå for å tilbakekalle autorisasjoner i 2012. I enkelte saker forelå det flere grunnlag som hver for seg ville vært tilstrekkelig for å tilbakekalle autorisasjonen. Antall grunnlag er derfor høyere enn antall tilbakekalte autorisasjoner

Tabell 4: Reaksjoner fordelt på fylker

Embete	Antall oversendte tilsynssaker	Antall reaksjoner mot virksomheter						
		Advarsel	Tilbakekall av autorisasjon/lisens	Tilbakekall av rekvireringsrett i gr. A og/eller B og/eller C	Begrensning av autorisasjon/lisens (Hlspl. §59 og §59a)	Pliktbrudd, virksomhet	Pålegg	Tvangsmulkt
Østfold	26	5	5	1		2	1	
Oslo og Akershus	70	27	24		3			2
Hedmark	21	7	8		1			
Oppland	7	1	4					
Buskerud	29	12	5	1		3		
Vestfold	13	5	3		1			
Telemark	7	3	1		1			
Aust-Agder	8	5	1					
Vest-Agder	4	2	1					
Rogaland	32	6	5		2		1	
Hordaland	34	13	9	3				
Sogn og Fjordane	9	3	2			1		
Møre og Romsdal	9	7				1		
Sør-Trøndelag	11	2	5					
Nord-Trøndelag	7	1						
Nordland	12	7	3		1	1		
Troms	20	4	8		1	2	2	
Finnmark	12	3	1			2	2	
* Statens helsetilsyn	22	1	4			11	1	
** Utland	10		9	1				
Totalt	363	114	98	6	10	23	7	2

* Saker som først startet hos Statens helsetilsyn

** Saker som ble oversendt fra utenlandsk tilsynsmyndighet til Statens helsetilsyn

Nb! I noen saker er det gitt mer enn en reaksjon, og i noen saker har ett helsepersonell mistet mer enn én autorisasjon/lisens

Klage på vedtak

Statens helsetilsyn oversendte 82 klager på vedtak til Statens helsepersonellnemnd i 2013. Av de oversendte klagen var 62 klager på vedtak om administrativ reaksjon (inkludert ni suspensjonsvedtak), 17 klager gjaldt avslag på søknad om ny autorisasjon og tre gjaldt avslag på søknad om ny rekvireringsrett for legemidler i gruppe A og B.

Helsepersonellnemnda behandlet 78 klager på våre vedtak i 2013. De stadfestet 70 av disse, ett ble opphevet, og sju ble omgjort.

Behandling av søknad om ny autorisasjon og rekvireringsrett

I 2013 behandlet Statens helsetilsyn 98 søknader om ny autorisasjon fra helsepersonell som tidligere har mistet autorisasjonen. Ny autorisasjon uten begrensninger ble gitt til 23 helsepersonell og tolv fikk begrenset autorisasjon til å utøve virksomhet under bestemte vilkår. Vi avslo 57 søknader om ny autorisasjon og seks søknader om begrenset autorisasjon.

Statens helsetilsyn behandlet åtte søknader om rett til å rekvirere legemidler i gruppe A og B fra leger som tidligere har mistet rekvireringsretten. Vi avslo sju søknader og innvilget en.

Saker under behandling av politi/påtalemyndighet

Statens helsetilsyn har myndighet til å begjære påtale. Dette ble gjort i seks saker i 2013. Vi anmeldte to helsepersonell til politiet på grunn av mistanke om straffbart forhold.

Kontaktperson: Kommunikasjonsdirektør Nina Vedholm, tlf. 95 88 72 21.